

Naturfaglige registreringer i forbindelse med vern av skog på Statskog SFs eiendommer - 2019

Øivind Gammelmo og Sigve Reiso

Ekstrakt

I forbindelse med arbeidet med vern av skog på Statskog SFs grunn har BioFokus utført naturfaglige registreringer i 10 undersøkelsesområder. 7 områder ble vurdert å inneholde verneverdige arealer fordelt på 2 områder med 3 stjerner, 1 område med 2 stjerner og 4 områder med 1 stjerne. Det ble kartlagt totalt 29 naturtypelokaliteter og arts-materialet fra undersøkelsene viser 344 poster av rødlistearter som teller totalt 31 ulike arter i henhold til rødlisten for 2015. I tillegg er det avgrenset enkelte rødlistede naturtyper i til sammen 4 figurer.

Nøkkelord

Skogvern
Statskog SF
Verneverdier
Buskerud
Hedmark

Omslag

FORSIDEBILDER
Øvre: Mjuktjafs på gran i nordvendt søkk ved Sveinsbufjellet nordøst. Foto: Sigve Reiso.
Midtre: Gammel granskog ved Skjærberget i Rendalen. Foto: Øivind Gammelmø.
Nedre: Utsikt over Skjærbergmyra fra gammel granskog. Foto: Øivind Gammelmø.

LAYOUT (OMSLAG)
Blindheim Grafisk

ISSN: 1504-6370

ISBN: 978-82-8209-840-3

BioFokus-rapport 2020-11

Tittel

Naturfaglige registreringer i forbindelse med vern av skog på Statskog SFs eiendommer - 2019

Forfatter(e)

Øivind Gammelmø og Sigve Reiso

Dato

30.04.2020

Antall sider

23 sider inkl. vedlegg

Publiseringstype

Digitalt dokument (Pdf). Som digitalt dokument inneholder denne rapporten "levende" linker.

Oppdragsgiver

Miljødirektoratet v/Gunnar Kjærstad

M-nummer

M-1689|2020

Tilgjengelighet

Dokumentet er offentlig tilgjengelig.

Andre BioFokus rapporter kan lastes ned fra:

<http://biolitt.BioFokus.no/rapporter/Litteratur.htm>

Rapporten refereres som:

Gammelmø, Ø. og Reiso, S. 2020. Naturfaglige registreringer i forbindelse med vern av skog på Statskog SFs eiendommer - 2019. BioFokus-rapport 2020-11. ISBN 978-82-8209-840-3. Stiftelsen BioFokus. Oslo

BioFokus: Gaustadalléen 21, 0349 OSLO

Telefon 99550257

E-post: post@biofokus.no Web: www.biofokus.no

Forord

I tråd med Stortingets anmodningsvedtak for budsjettåret 2016 ble det gjennomført en ny gjennomgang av Statskog SFs ordinære skogeiendommer for verneverdig skog og det ble lagt til rette for at verneverdig skog i deres eie kan vernes etter naturmangfoldloven. I denne omgang ble 10 områder kartlagt.

I 2019, som denne rapporten dokumenterer resultatene fra, inngikk partene en kontrakt med Miljødirektoratet for et utvalg definerte områder som lå i anbudsgrunnlaget. Rapporteringen på områdenivå ble fullført før mai 2020 i form av faktaark for hvert enkelt område. Fulle faktaark, samt bilder og kart finnes i egen database (<http://borchbio.no/narin/>).

BioFokus v/Sigve Reiso har hatt prosjektledelsen og har sammen med Øivind Gammelmo, utført deler av feltkartlegging, hatt ansvaret for databehandling og rapportering. Den enkeltes deltakelse i registreringene på områdenivå framgår av tabell 2. Øivind Gammelmo har stått for kartproduksjonen.

Denne rapporten har som hovedmål å få publisert overordnede resultater fra feltarbeidsåret 2019 og beskrivelsene av hver enkelt av de 10 undersøkte områdene. Det er ikke gjort forsøk på en grundig drøfting av resultatene da lokalitetene ligger spredt geografisk og ofte er svært forskjellige i utforming.

Takk til Gunnar Kjærstad i Miljødirektoratet for godt samarbeid.

Tinn/Lunner, 30.04.2020

Sigve Reiso (prosjektleder) og Øivind Gammelmo

Gammel høyereliggende granskog ved Skjærberget. Foto: Øivind Gammelmo.

Sammendrag

I forbindelse med kartlegging av verneverdige areal på Statskog SFs skogeiendommer har BioFokus i 2019 utført naturfaglige registreringer på undersøkelsesområder i hhv. Buskerud, og Hedmark.

Totalt ble et areal på 23,86 km² fordelt på 10 områder undersøkt for naturverdier. 7 områder med et totalt areal på ca. 12 km² er avgrenset som verneverdige (*, ** og ***), fordelt på 2 områder med 3 stjerner, 1 område med 2 stjerner og 4 områder med 1 stjerne. 50 % av det samlede undersøkelsesarealet er vurdert som verneverdig. Mht. vegetasjonssoner så dominerer areal i mellomboreal vegetasjonssone med totalt 85,40% % av arealet.

Totalt 4 figurer med rødlistede naturtyper ble avgrenset i prosjektet. Disse er fordelt på 3 forskjellige undersøkelsesområder i 2 forskjellige fylker. Høgstaudegranskog er best representert av de rødlistede naturtypene. Samlet utgjør registrerte rødlistede naturtyper 0,46 % av arealet som er avgrenset som verneverdig, og 2,15 % av arealet som er avgrenset som naturtypelokaliteter.

Totalt er det 53 art-lokalitets funn av rødlistede arter. Lav og soppsfunn utgjør 92,5 % av disse funnene. To arter er kartlagt i kategori sterkt truet (EN), 7 arter er sårbare (VU) og 20 er nær truet (NT) i henhold til rødlisten for arter (2015).

Innhold

1	INNLEDNING	5
2	METODE	6
3	RESULTATER	7
3.1	LOKALITETSOVERSIKT	7
3.2	LOKALITETENES FORDELING PÅ FYLKER OG SAMLET VERDI	7
3.3	VEGETASJONSSONER	10
3.4	KJERNEOMRÅDER/NATURTYPER	10
3.5	RØDLISTEDE NATURTYPER	11
3.6	LOKALITETENES DEKNING AV KARTLAGT ARTSMANGFOLD	12
4	DISKUSJON.....	14
5	REFERANSER	15
6	LINK TIL LOKALITETSBESKRIVELSER I NARIN WEB	16
7	SAMMENDRAG FOR HVER ENKELT LOKALITET	17

1 Innledning

I tråd med Stortingets anmodningsvedtak for budsjettåret 2016 ble det gjennomført en ny gjennomgang av Statskog SFs ordinære skogeiendommer for verneverdig skog og det ble lagt til rette for at verneverdig skog i deres eie kan vernes etter naturmangfoldloven.

En overordnet målsetting for slike naturfaglige registreringer i skog er å framskaffe et godt kunnskapsgrunnlag for forvaltningsmessige beslutninger. Dette innebærer å foreta tilstrekkelig detaljerte registreringer av alle forhold som har betydning for vurdering av naturverdiene, på en måte som sikrer sammenlignbarhet mellom områdene som skal vurderes. De registrerte verdiene for hvert område sammenholdes så etter spesifiserte kriterier for å vurdere områdets verneverdi og i hvilken grad områdets kvaliteter tilfredsstiller vedtatte mål for skogvernet.

I praksis innebærer dette at

- et sett sentrale variabler registreres for alle områder under vurdering, etter mest mulig objektive og etterprøvbare metoder; verdiene for disse variablene dokumenteres for hvert område
- hvert område gis en individuell vurdering av hvordan det egner seg som verneområde og i hvilken grad det bidrar til å dekke vedtatte mål for vern av skog, bl.a. ved å dekke typiske utforminger av norsk skognatur så vel som sjeldne/truete skog/vegetasjonstyper og typer som Norge har et spesielt ansvar for, samt habitater med vanligvis høyt artsmangfold
- vurderingene knyttes til kravene Naturmangfoldloven setter til verneområder og skal kunne si noe om hvordan det enkelte området bidrar til å dekke identifiserte mangler ved skogvernet (jf. Framstad m. fl. 2002, 2003, 2017)

Undersøkelsene som rapporteres her omfatter registrering av verneverdier i 10 utvalgte skogområder i 2 fylker, jf. **tabell 1**. Registreringene er gjennomført i tråd med Miljødirektoratets retningslinjer for naturfaglige registreringer i skog (DN 2007; jf. kap.2.1). Vurderingene er relatert til evalueringen av skogvernet i Norge og den tilhørende analysen av manglene ved det nåværende skogvernet (Framstad m. fl. 2002, 2003, 2017), samt til Miljødirektoratets prioriterte skogtyper (DN i brev til fylkesmennene 26. april 2006).

Denne rapporten er en årsrapport for undersøkelsene som ble gjennomført i 2019, der målsettingen er å gi en sammenfatning av vernevurderingene for de enkelte lokalitetene og en beskrivelse på lokalitetsnivå.

2 Metode

De naturfaglige registreringene er utført etter en mal fra Miljødirektoratet (Direktoratet for naturforvaltning 2007). Dette er, med små justeringer, den samme metoden som er anvendt i fase II av barskogsvernet (se Bendiksen & Svalastog (1999), Gaarder (1998) eller Haugset et al. (1998)) og i forbindelse med forprosjektet for "Frivillig vern av skog" (Hofton et al. 2004). Miljødirektoratets mal fra 2007 beskriver metoden gjennom følgende punkter: Målsetninger, krav til registrant, rapportmal og verdikriterier (med kriterier for bruk av verdiskalaen). Metoden er utførlig beskrevet i tidligere rapporter. I denne rapporten henvises det til disse for en gjennomgang, se f. eks. Framstad (red.) 2006).

Alle undersøkelsesområdene er vist i tabell 2 og figur 2 nedenfor.

I tillegg til denne rapporten og faktaarkene for hver lokalitet er informasjon om Naturtyper etter DN-håndbok 13 oversendt de enkelte fylkesmenn for innleggelse i Naturbase. All artsinformasjon er lagt ut på Artskart.

I rapporteringen av områder kartlagt i 2019 har vi forsøkt å tilpasse våre vurderinger av mangelloppfyllelse i skogvernsammenheng til de mangler som er påpekt Framstad et al. (2017). Hovedmålsetningen med våre vurderinger av mangler i rapporteringen er:

1. Gi økt prioritet til områder med lav verdi som dekker eller i framtiden vil dekke inn viktige mangler som er påpekt i skogvernevalueringen.
2. Gi redusert prioritet til arealer med moderat verdi som samtidig ikke, eller i liten grad, dekker inn mangler som er påpekt i skogvernevalueringen fra 2017.

Følgende parametere er vurdert i denne sammenheng:

- Naturtyper med fylkesvis ansvar
- Internasjonale ansvarstyper
- Restaureringsarealer
- Artsmangfold
- Generelle mangler (lavlandsskog, rik skog/høybonitetsskog og gammel skog).
- Generelle mangler (lavlandsskog, rik skog/høybonitetsskog og gammel skog) i kombinasjon med naturtyper som skal prioriteres lavere.
- Totalvurdering

Hver parameter vurderes skjønnsmessig til ingen, lav, middels eller høy mangelloppfyllelse. Den samme inndelingen brukes for å gi området en samlet mangelvurdering. Den samlede mangelvurderingen er så plottet i et diagram sammen med områdeverdien for å gi en visuell fremstilling av områdets aktuelle verdi i kombinasjon med skogvernmanglene området fyller (**Figur 1**). En kort mangelbegrunnelse, figur 1 og de enkelte mangelvurderingene for hver parameter er gjengitt i faktaarket for hvert enkelt område.

Områdeverdi	**** og ingen mangelloppfyllelse (Ikke realisert)	**** og liten mangelloppfyllelse (Ikke realisert)	**** og middels mangelloppfyllelse (svært sjelden realisert)	**** og høy mangelloppfyllelse
	*** og ingen mangelloppfyllelse (Ikke realisert)	*** og liten mangelloppfyllelse (svært sjelden realisert)	*** og middels mangelloppfyllelse	*** og høy mangelloppfyllelse
	** og ingen mangelloppfyllelse (sjelden realisert)	** og liten mangelloppfyllelse	** og middels mangelloppfyllelse	** og høy mangelloppfyllelse
	* og ingen mangelloppfyllelse	* og liten mangelloppfyllelse	* og middels mangelloppfyllelse	* og høy mangelloppfyllelse (restaureringskandidat)
Grad av mangelloppfyllelse				

Figur 1: Matrise hvor grad av mangelloppfyllelse vurderes opp mot verneverdi. Grønn farge indikerer områder som er svært godt egnet for vern, gul farge indikerer områder som kan vurderes for vern, mens rød farge indikerer at området ikke bør prioriteres for vern.

3 Resultater

3.1 Lokalitetsoversikt

Totalt ble et areal på 23,86 km² fordelt på 10 områder (Galtberget-Norsæterberget er delt i to nye undersøkelsesområder; Rafjellet og Norsæterberget) undersøkt for naturverdier. 7 områder med et totalt areal på ca. 12 km² er avgrenset som verneverdige (*, ** og ***), fordelt på fylker som vist i **tabell 1**.

50 % av det samlede undersøkelsesarealet er vurdert som verneverdig.

I beskrivelsen av enkeltlokalitetene har vi vektlagt en fullstendig og grundig beskrivelse av alle lokaliteter med vesentlige naturverdier, mens det gjennomgående er kortere og mer summariske beskrivelser for undersøkte lokaliteter med svakere verdier. Fulle faktaark for alle lokaliteter finnes i **kapittel 5**.

3.2 Lokalitetenes fordeling på fylker og samlet verdi

De 7 verneverdige lokalitetene dekker et totalareal på ca. 12 km², med et snitt på 1,7 km². Se **tabell 2** for en detaljert oversikt over areal, vegetasjonssonefordeling, verdi og høydefordeling for de 7 verneverdige områdene.

I vurderingen av samlet verneverdi har vi valgt å operere med rene verdiangivelser, selv om vi har områder som kan ligge i en mellomstilling (*/** og **/**). I lokalitetsbeskrivelsene er det gitt begrunnelser for verdisetting av alle områdene.

Tabell 1: Antall lokaliteter med og uten verneverdi, samlet areal og gjennomsnittsareal for verneverdige områder i hvert fylke og totalt.

Fylke	Registrerte lok.	Lok. med verneverdi	Samlet areal fylke (daa)	Snitt areal fylke (daa)
Hedmark	8	5	5963	1193
Buskerud	2	2	6068	3034
Alle fylker	31	23	12031	1203

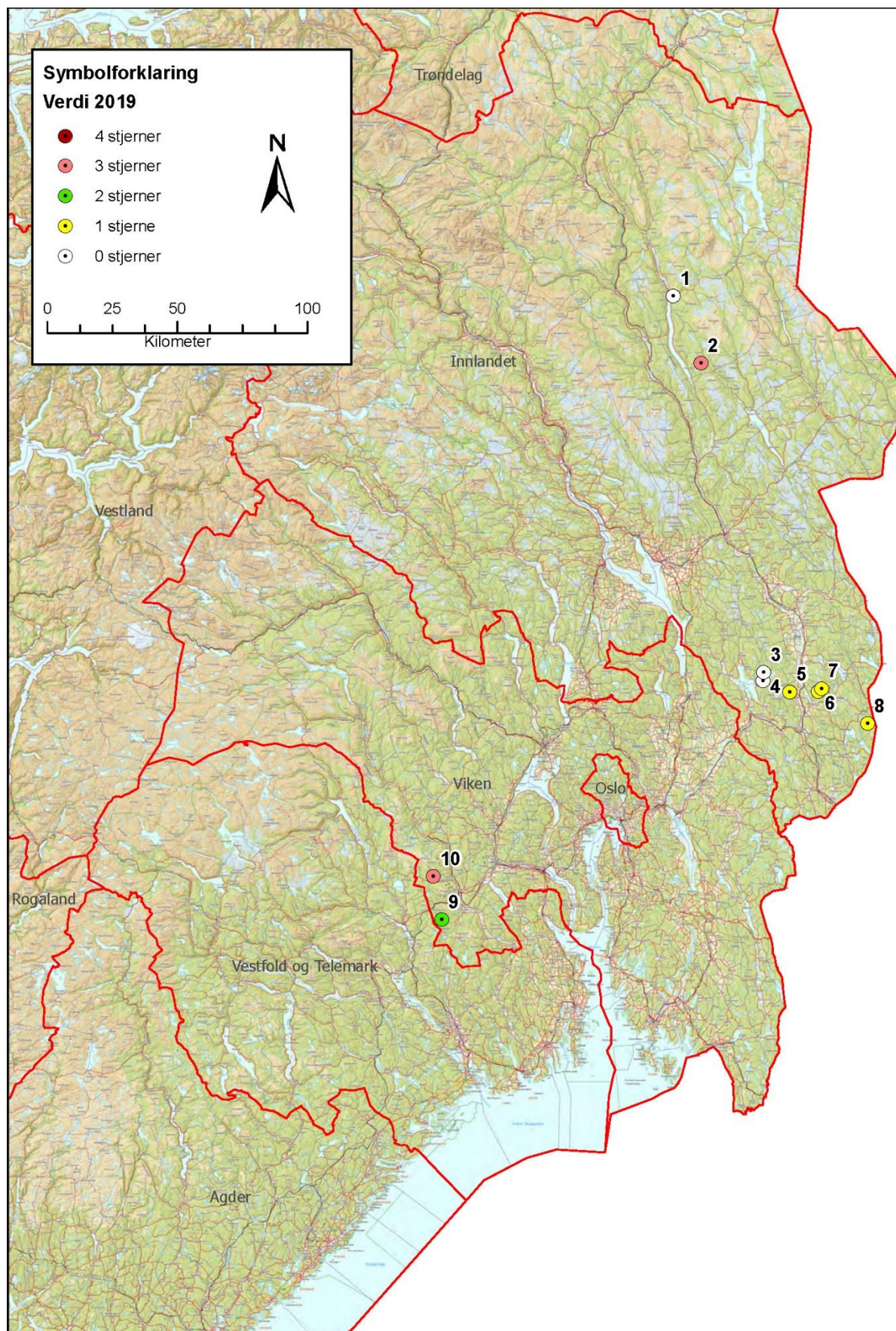
Tabell 2: Lokalteter undersøkt for naturverdier i forbindelse med prosjektet Statskog 2019 med et utvalg nøkkeltall. Areal utgjør verneverdig areal. For områder som ikke er vurdert som verneverdige er tabellen ikke komplett. Kolonne 2 "Nr" henviser til plassering av undersøkte områder i figur 2.

Nr	Lokalitet	Fylke	Kommune	Vegetasjonssone ¹	Høydeintervall	Areal (daa)	Registrant(er) ²	Verdi
10	Gravaråsen-Mordartjern	Bu	Kongsberg	MB 70%, SB 30%	290-640	4545	SRE	***
9	Sveinsbufjellet nordøst	Bu	Kongsberg	MB 100%	450-600	1523	SRE, TBL	**
8	Emtberget	He	Kongsvinger	SB 100%	300-360	660	OGA	*
7	Norsæterberget	He	Kongsvinger	MB 100%	440-500	300	OGA	*
6	Rafjellet	He	Kongsvinger	MB 100%	420-580	190	OGA	*
5	Rudsætertjern	He	Kongsvinger	MB 100%	350-520	2163	OGA	*
3	Brennbergjtjenna	He	Nord-Odal	MB 95%, SB 5%	-	-	OGA	-
1	Kværnøya	He	Rendalen	MB 100%	-	-	OGA	-
2	Skjærberget-Nyseterberget	He	Rendalen	MB 100%	780-970	2650	OGA	***
4	Lunnmyra	He	Sør-Odal	SB 70%, MB 30%	-	-	OGA	-

Merknader

¹ Vegetasjonssoner: SB = sørboreal, MB = mellomboreal.

² Registrant(er): OGA = Øivind Gammelmo, TBL = Terje Blindheim, SRE = Sigve Reiso.

Figur 2: Kartet viser geografisk plassering av undersøkte områder i 2019 med verdikoder. Tallene henviser til kolonnen «Nr.» i tabell 2.

3.3 Vegetasjonssoner

Mht. **vegetasjonssoner** dominerer areal i mellomboreal vegetasjonssone med totalt 85,40% av arealet.

Tabell 3: Areal av verneverdige lokaliteter fordelt på vegetasjonssoner.

Vegetasjonssone	Areal (daa)	Andel (%)
Sørboreal	2063	14,60
Mellomboreal	10008	85,40

3.4 Kjerneområder/naturtyper

Tabell 4 viser en oversikt over registrerte naturtypelokaliteter i prosjektet. Totalt 29 kjerneområder eller naturtyper etter Miljødirektoratet håndbok 13 er blitt kartlagt og disse utgjør ca. 21 % av det verneverdige arealet. 18,0 % av arealet er gitt verdien svært viktig (A-verdi), 76,6 % har fått verdien viktig (B-verdi) og 5,4 % har fått verdien lokalt viktig (C-verdi). Gammel granskog utgjør klart den hovednaturtypen som dekker størst areal.

Tabell 4: Antall og areal av registrerte naturtypelokaliteter og deres utforminger.

Naturtype	Utforming	Ant. A	Areal A	Ant. B	Areal B	Ant. C	Areal C	Tot. Ant.	Tot. Areal
Gammel furuskog	Gammel høyereliggende furuskog	2	185,4	8	1570,4	2	136,2	12	1916,0
	Gammel lavlandsfuruskog	3	263,5	1	18,0	-	-	4	289,5
Gammel granskog	Gammel høyereliggende granskog	-	-	11	263,3	-	-	11	285,3
	Gammel lavlandsgranskog	-	-	2	54,8	-	-	2	58,8
Totalsum		5	448,9	22	1906,5	2	136,2	29	2549,6

Gammel høyereliggende granskog ved Rafjellet i Kongsvinger kommune. Foto: Øivind Gammelmo.

3.5 Rødlistede naturtyper

Rødlistede naturtyper (Artsdatabanken 2018) er vurdert for alle kartlagte områder. Totalt 4 figurer med rødlistede naturtyper ble avgrenset i prosjektet (**tabell 5**). Disse er fordelt på 3 forskjellige undersøkelsesområder i 2 forskjellige fylker. Høgstaudegranskog (NT) er best representert av de rødlistede naturtypene. En stor del av arealene som er kartlagt som verneverdige i 2019 finnes i mellomboreal vegetasjonssone. Små fragmenter av rødlistede naturtyper kan forekomme oftere enn det tabellen tilsier og kan i visse tilfeller kun være nevnt i teksten i de respektive lokalitetsbeskrivelsene. Dette gjelder små og vanskelig avgrensbare arealer og skal være angitt i faktaarket for den enkelte lokalitet. Samlet utgjør registrerte rødlistede naturtyper 0,46 % av arealet som er avgrenset som verneverdig, og 2,15 % av arealet som er avgrenset som naturtypelokaliteter.

Tabell 5: Oversikt over rødlistede naturtyper dokumentert i prosjektet fordelt på verneforslag. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for naturtyper (Lindgaard og Henriksen 2011).

Lokalitet	Fylke	Kommune	Areal (daa)	Naturtype	Rødliste-kode
Skjærberget-Nyseterberget	He	Rendalen	8,3	Høgstaudegranskog	NT
Skjærberget-Nyseterberget	He	Rendalen	23,8	Høgstaudegranskog	NT
Kværnøya	He	Rendalen	13,5	Flomskogsmark	VU
Gravaråsen-Mordartjern	Bu	Kongsberg	9,2	Kalk- og lågurtfuruskog	VU

Høgstaudegranskog ved Skjærberget i Rendalen kommune. Foto: Øivind Gammelmo.

3.6 Lokaltetenes dekning av kartlagt arts mangfold

Totalt inneholder artsmaterialet i undersøkelsene 390 artsposter fordelt på 47 ulike arter. 344 poster er av rødlistearter som teller totalt 31 ulike arter i henhold til rødlisten for 2015. Kun rødlistearter og en del signalarter som er vurdert som interessante i skogkartleggingssammenheng er inkludert, samt karplanter av særlig vegetasjonsinteresse (se metodekapittel i Hofton og Blindheim (2007)). Mange av disse forekommer på flere av lokalitetene og ofte flere steder innenfor hver lokalitet slik at de faktiske forekomsttallene er en del høyere enn disse tallene viser, særlig for noen av de vanligere nær truede artene og enkelte signalarter av lav som stedvis finnes frekvent og ikke noteres hver gang de påtreffes. 77 % av funnene av rødlistede arter og 78 % av artene er kartlagt innenfor ett eller flere av de 29 kartlagte kjerneområdene. Dette viser den sterke koblingen mellom sjeldne og trua arter og avgrensningen av de miljøene de lever i. Tabell 6 viser fordelingen av rødlisteart-funn på fylker og lokaliteter. En art er talt en gang per lokalitet. Totalt er det 53 art-lokalitets funn av rødlistede arter. Lav og soppfunn utgjør 92,5 % av disse funnene. To arter er kartlagt i kategori sterkt truet (EN), 7 arter er sårbare (VU) og 20 er nær truet (NT) i henhold til rødlisten for arter (Henriksen og Hilmo 2015).

Varme skrenter med gammel dødvedrik furuskog, fra Gravaråsen-Mordartjern, Buskerud. Foto: Sigve Reiso

Tabell 6: Fullstendig oversikt over rødlistearter dokumentert i prosjektet, med antall områder arten er registrert i for hvert fylke og art. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter 2015 (Henriksen og Hilmo 2015).

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødlistestatus 2015	He	Bu	Totalt
Karplanter	<i>Taxus baccata</i>	Barlind	Sårbar	1		1
Lav	<i>Alectoria sarmentosa</i>	gubbeskjegg	Nær truet	7	2	9
	<i>Bryoria bicolor</i>	kort trollskegg	Nær truet	2	1	3
	<i>Bryoria nadvornikiana</i>	sprikskegg	Nær truet	3		3
	<i>Chaenothecopsis fennica</i>	tyrinål	Nær truet	2		2
	<i>Calicium denigratum</i>	blanknål	Nær truet	2		2
	<i>Carbonicola anthracophila</i>	lys brannstubbelav	Sårbar	2		2
	<i>Carbonicola myrmecina</i>	mørk brannstubbelav	Sårbar	2		2
	<i>Chaenotheca hispidula</i>	smalhodenål	Sårbar	1		1
	<i>Chaenothecopsis fennica</i>		Nær truet	2		2
	<i>Cladonia parasitica</i>	furuskjell	Nær truet	1		1
	<i>Evernia divaricata</i>	mjuktjafs	Sårbar	1		1
	<i>Hypogymnia bitteri</i>	granseterlav	Nær truet	1		1
	<i>Letharia vulpina</i>	ulvelav	Nær truet	1		1
	<i>Microcalicium ahlneri</i>	rotnål	Nær truet	2		2
Lav totalt				12	16	28
Sopp	<i>Albatrellus subrubescens</i>	furufåresopp	Nær truet	1		1
	<i>Antrodia albobrunnea</i>	flekkhvitkuke	Nær truet	1	2	3
	<i>Antrodia infirma</i>	taigahvitkuke	Truet	1		1
	<i>Chaetodermella luna</i>	furuplett	Nær truet	2		2
	<i>Crustoderma corneum</i>	hornskinn	Nær truet	1		1
	<i>Fomitopsis rosea</i>	rosenkuke	Nær truet	1	2	3
	<i>Hapalopilus ochraceolateritius</i>	karminkuke	Sårbar	1		1
	<i>Odonticum romellii</i>	taigapiggsinn	Nær truet	1		1
	<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	svartsonekuke	Nær truet	1	1	2
	<i>Phlebia centrifuga</i>	rynkesinn	Nær truet	1	1	2
	<i>Postia ceriflua</i>	hengekuke	Truet	1		1
	<i>Sidera lenis</i>	tyrikuke	Nær truet	1		1
Sopp totalt				4	17	21
Nebbmunner	<i>Cixidia lapponica</i>		Nær truet	1		1
Biller	<i>Nothorhina muricata</i>	Reliktbutikk	Nær truet	1		1
	<i>Tragosoma deparium</i>		Sårbar	1		1
Biller totalt				2		2
Totalt				16	37	53

Den direkte truede taigahvitkjuke (EN) på furu, fra Sveinsbufjellet nordøst, Buskerud. Foto: Sigve Reiso.

4 Diskusjon

Resultatene fra årets kartlegging viser at det fremdeles finnes enkelte verneområder av regional/nasjonal verneverdi på Statskog sine eiendommer. Det kan være ulike grunner for at disse ikke har blitt fanget opp i tidligere vernerunder. Både dårlig kunnskap (om verdifull furuskog spesielt) og/eller snevre undersøkelsesareal i tidligere undersøkelser kan være viktige årsaker. Som eksempel er begge verneforslagene fra Kongsberg i 2019 fremkommet etter artsfunn og tips fra frivillige på tur i privat regi (Midteng og Reiso 2018). Samtidig er furuskog i svært liten grad fanget opp i tidligere nøkkelbiotopregistreringer (Reiso m fl. 2018) og derfor har kunnskapsgrunnlaget for verneverdig furuskog i flere regioner vært svakt. Når det gjelder området Skjærberget og Nyseterberget i Rendalen inngår også granskog av høy verdi, som ikke er fanget opp av tidligere miljøkartlegginger og høyst sannsynlig av den grunn ikke blitt fanget opp i tidligere vernerunder. Begrenset kunnskapsnivå om naturverdiene på noen av eiendommene, har også ved tidligere vernerunder ført til for snevre undersøkelsesområder. Når disse har blitt undersøkt på nytt i senere vernerunder med betydelig større undersøkelsesareal, har de fått høyere verdi. Midtstrondbekken utvidelse, Tinn fra 2017 (Reiso m fl. 2018) og Gravaråsen-Mordartjern, Kongsberg fra i år er eksempel på slike. Disse har i tidligere runder har fått begrenset verdi og ikke har gått videre i verneprosess, men som ved nye undersøkelser i hhv 2017 og 2019 har blitt vurdert som deler av et større og nasjonalt verdifulle verneområder. Verdt å nevne er også Sveinsbufjellet nordøst, som utgjør en viktig utvidelse av det nasjonalt viktige Skrim-Sauherad fjella naturreservat i Kongsberg. Utvidelsen er viktig både i forhold til naturverdier og arrondering, og supplerer det eksisterende reservatet med mer lavereliggende og produktiv skog under 600 m, samt tilfører flere viktige kjerneområder som huser krevende gammelskogsarter.

Resultatene fra undersøkelsene på Statskog i 2019 indikerer at det fremdeles er potensial for uoppdagede høye verneverdier på Statskog sine eiendommer, både isolert og sett i sammenheng med tilgrensende private eiendommer eller utvidelser av eksisterende reservat. Det er bl.a. kjent flere potensielle vernekandidater i Hedmark som ennå ikke er undersøkt (Midteng 2019), samt potensial for mulige kandidater på Statskog sine eiendommer i bl.a. Drangedal, Gjerstad, Nordland og Troms. Her er det snakk om flere områder med eldre skog, flere i kombinasjon med nøkkelbiotoper og interessante artsfunn som gir et klart potensial for å huse verneverdige områder (Rein Midteng pers medd.).

5 Referanser

- Artskart 2019. Artsdatabanken & GBIF Norge, internett. <http://artskart.artsdatabanken.no/>
- Artsdatabanken 2018. Norsk rødliste for naturtyper 2018. <https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>
- Bendiksen, E. & Svalastog, D. 1999. Barskogsundersøkelser på Østlandet i forbindelse med utvidet verneplan. – NINA Oppdragsmelding 619. 104 s.
- Blindheim, T. (Red.) 2017. Naturfaglige registreringer i forbindelse med ordningen "frivillig vern" 2016. BioFokus-rapport 2017-10. Stiftelsen BioFokus. Oslo.
- DN 2006. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. – DN-håndbok 13, 2. utgave.
- Direktoratet for naturforvaltning. 2007. Naturfaglige registreringer i skog: Mal for metodikk og rapportering. Page 9. Miljødirektoratet, juni 2007.
- Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. & Brandrud, T.E. 2002. Evaluering av skogvernet i Norge. – NINA Fagrapport 54, 146 s.
- Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. & Brandrud, T.E. 2003. Liste over prioriterte mangler ved skogvernet. – NINA Oppdragsmelding 769, 9 s.
- Framstad, E. (red), Abel, K., Bendiksen, E., Blindheim, T., Brandrud, T.E., Hassel, K., Heggland, A., Hofton, T.H., Klepsland, J.T., Reiso, S. & Sverdrup-Thygeson, A. 2006. Skogregistreringer på utvalgte eiendommer under ordningen med "frivillig vern" i Øst-Norge og Midt-Norge 2005. – NINA Rapport 152. 158 s.
- Framstad, E. (red.), Blindheim, T., Granhus, A., Nowell, M., Sverdrup-Thygeson, A. 2017. Evaluering av norsk skogvern i 2016. Dekning av mål for skogvernet og behov for supplerende vern. NINA Rapport 1352. 149 s.
- Gaarder, G. 1998. Inventering av verneverdig barskog i Midt-Norge og Buskerud i 1997. – Miljøfaglig Utredning rapport 1998: 1.
- Haugset, T., Whist, C. & Kauserud, H. 1998. Verneverdig barskog i Telemark og Aust-Agder, registreringer til utvidet verneplan for barskog. – NOA-Rapport 1998-2, Siste Sjanse. 90 s.
- Henriksen S. og Hilmo O. (red.) 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge.
- Hofton, T.H. og Blindheim, T. (red), Klepsland, J., Reiso, S., Heggland, A., Abel, K., Brandrud, T.E. og Fjeldstad, H. 2007. Naturfaglige registreringer i forbindelse med vern av skog på Statskog SFs eiendommer - Del 3 Årsrapport for registreringer i Hedmark og Midt-Norge sør for Saltfjellet 2006. NINA Rapport 268: 185 s + Vedlegg.
- Hofton, T.H., Brandrud, T.E. & Bendiksen, E. 2004. Biologiske registreringer av 11 skogområder på Østlandet i forbindelse med pilotprosjektet "Frivillig vern av skog". – NINA Oppdragsmelding 816.
- Midteng, R. 2019. Forslag til registreringsområder Statskog i Hedmark. Notat.
- Midteng, R. og Reiso, S. 2018. Naturfaglig vurdering av områder på statsgrunn i Kongsberg. Upubl. Notat til Fylkesmannen i Buskerud.
- Reiso, S., Brynjulvsrud, J.G., Midteng, R., Gammelmo, Ø. Blindheim, T., Abel, K. og Olberg, S. 2018. Naturfaglige registreringer i forbindelse med vern av skog på Statskog SFs eiendommer - 2017. BioFokus-rapport 2018-10. ISBN 978-82-8209-652-2. Stiftelsen BioFokus. Oslo.

Referanser brukt i Narinbeskrivelsene

- Andersson, M. 2006. Naturverdier for lokalitet Bertilskaret, registrert i forbindelse med prosjekt Statskog 2005, DP1 - FORAN. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning.
- Solås, A. 1998. Nøkkelbiotoper og andre biologisk viktige områder, Sølvverkskogen i Kongsberg og Flesberg kommuner. Statskog Ressursdata-rapport 1998-1.

6 Link til lokalitetsbeskrivelser i Narin Web

Faktaark med beskrivelse og kart, artslister mm. for den enkelte lokalitet, kan lastes ned fra en database som ligger tilgjengelig på Internett med adresse: <http://borchbio.no/narin>. Nedenfor er lenkene til områdene kartlagt i 2019 samlet (**tabell 7**).

Tabell 7: Lokalitetsliste med levende linker til fulle beskrivelser og bildevisning. Sortert på fylke og lokalitetsnavn.

Fylke	NAVN	URL til rapport
Gravåråsen-Mordartjern	Buskerud	http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Statskog2019_Gravaraasen-Mordartjern.pdf
Sveinsbufjellet nordøst	Buskerud	http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Statskog2019_Sveinsbufjelletnordost.pdf
Brennbergtjenna	Hedmark	http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Statskog2019_Brennbergtjenna.pdf
Emtberget	Hedmark	http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Statskog2019_Emtberget.pdf
Kværnøya	Hedmark	http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Statskog2019_Kvaernoeya.pdf
Lunnmyra	Hedmark	http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Statskog2019_Lunnmyra.pdf
Norsæterberget	Hedmark	http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Statskog2019_Norsaeterberget.pdf
Rafjellet	Hedmark	http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Statskog2019_Rafjellet.pdf
Rudsætertjern	Hedmark	http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Statskog2019_Rudsætertjern.pdf
Skjærberget-Nyseterberget	Hedmark	http://lager.biofokus.no/omraadebeskrivelser/Statskog2019_Skjaerberget-Nyseterberget.pdf

7 Sammendrag for hver enkelt lokalitet

Sammendragene er sortert alfabetisk på fylke og lokalitetsnavn som i tabell 7.

Brennberg tjenna (Hedmark, Nord-Odal, 0 daa), verdi: -

Lenke til faktaark og bilder: <https://biofokus.no/narin/?nid=7638>

Sammendrag

Lokaliteten er registrert i august 2019 av Øivind Gammelmo (BioFokus) i forbindelse med ordningen frivillig vern. Rødlistekategorier følger 2015-utgaven for arter og 2018-utgaven for naturtyper. Metodikk for avgrensning og verddivurdering følger DN-håndbok 13, men tilpasset nyere faktaark utarbeidet i 2014. Området er kartlagt i forbindelse med naturfaglige registreringer av areal med mulig vernekvalliteter på Statskog SF sin grunn i Buskerud og Hedmark 2019. En stor del av kartleggingene for verneområder på Statskog SF sin grunn ble gjennomført i perioden 2003-2011, registreringene i 2019 er en supplering av disse. Undersøkelsesarealet omfatter et 1.498 daa stort område. Området består av skrinne koller med furuskog og granskog i søkk og sprekker. det finnes også noe granskog med preg av sumpskog. I tillegg finnes det en del myrpartier og tjern innenfor undersøkelsesområdet, spesielt i nord.

Det er ikke foreslått noen forvaltningsavgrensning i dette området. Det meste av undersøkelsesområdet består av skog som er sterkt påvirket av bestandsskogbruket og er gjennomhagd i flere runder.

Det er avgrenset et lite kjerneområde med gammel granskog.

Vegetasjonen preges av fattige til intermediære skog- og myrtyper. Myrområdene består hovedsakelig av en mosaikk av fastmarkskog, myrkantskog, noe sumpskog, bekker/sig, åpne vannspeil og større myrpartier. Skogen er i hovedsak dominert av gran i søkk og lavereliggende områder, mens furu dominerer på koller og partier med skinnere jordsmonn. Blåbærskog, bærlyngskog og fattige myrtyper dominerer som vegetasjonstype. I tillegg finnes det mindre partier med fattig sumpskog. Skogen er i all hovedsak ensjiktet, stedvis ikke spesielt gammel og generelt sett fremstår som sterkt påvirket.

Det ble gjort få funn av rødlistearter og signalarter som preferer eldre skogsmiljøer.

Lokaliteten skårer lavt på alle vurderte verdiparametere og vurderes derfor å ikke ha noen spesiell verneverdi (-).

Området skårer også totalt sett lavt på oppfyllelsen av mangler ved skogvernet.

Emtberget (Hedmark, Kongsvinger, 660 daa), verdi: *

Lenke til faktaark og bilder: <https://biofokus.no/narin/?nid=7652>

Sammendrag

Lokaliteten er registrert i august 2019 av Øivind Gammelmo (BioFokus) i forbindelse med ordningen frivillig vern. Rødlistekategorier følger 2015-utgaven for arter og 2018-utgaven for naturtyper. Metodikk for avgrensning og verddivurdering følger DN-håndbok 13, men tilpasset nyere faktaark utarbeidet i 2014. Avgrenset verneforslag ligger på sørvest-siden av vannet Store Emten på Varaldskogen helt øst i Kongsvinger kommune, ikke langs fra svenskegrensa. Arealet domineres av et topografisk nokså rolig kollelandskap med runde koller og grunne daler mellom disse. Den vestlige delen er preget av et flatere parti som grenser mot Kottermyra i vest og mot toppen av selve Emtberget (353moh) og de to andre markante toppene i området (344moh og 350moh) i øst. Mellom disse finner man et mindre myrparti med myrtjernet Okseøyet. I øst preges landskapet av et brattere parti som faller ned mot Store Emten i nord og Lille Emten i sør. Området i nord er betydelig brattere enn området i sør. Flere steder går det fuktige sig og små bekker gjennom området. Fattig granitt og gneis dominerer berggrunnen, helt i nordvest kommer det inn noe hyperitt og gabbro. Løsmassedekket er tynt på kollene, noe mektigere langs dalførene. Løsmassene består hovedsakelig av et usammenhengende eller tynt lag av morenemateriale samt en del torv og myr.

Emtberget omfatter et begrenset areal isolert sett, men sett i sammenheng med eksisterende Særkilampi naturreservat øst for dette området så fanger man opp et større areal med gammelskog på Varaldskogen. Verneforslaget grenser naturlig mot mer påvirket skog og vannene Store Emten og Lille Emten (samt mellomliggende myrparti). Dette verneforslaget bidrar også til å øke andelen areal med skog under 500 moh på relativt høy bonitet. Arronderingen ansees som god og størrelsen for liten. Et større område med yngre og mer triviell skog øst for Høgbråten og nordvest for Emtberget er ikke tatt med i verneforslaget.

Hele området består av fattige vegetasjonstyper. Også alle myrpartiene er fattige. Blåbærgranskog er dominerende, ofte i en tørr utforming med spredte furutrær. Bjørk er også et viktig innslag i tresjiktet. Feltsjiktet er dominert av blåbær, tyttebær og andre arter som er typisk for denne typen skog. I bunnsjiktet dominerer som oftest etasjemose og torvmoser. Furuskogen som er dominerende på topp-partiet er av bærlyngtypen. Furumyrskog dekker noe areal langs myrene i den vestre delen av området. Det ble kun gjort enkelte funn av sjeldne, rødlistete eller krevende arter her og potensialet for slike arter vurderes som lite til middels.

Området har eldre skog som ikke er påvirket i nyere tid. Hele området har imidlertid vært sterkt preget av tidligere gjennomhogster og plukkhogster. Virkelig gammel naturskog mangler. Det meste kan karakteriseres som eldre til halvgammel svak naturskog i tidlig aldersfase og sein optimalfase. Aldersspredninger er middels god og det samme gjelder sjiktningen. Skogen er dominert av eldre til halvgamle trær av middels dimensjoner. Innenfor kjerneområdene finner man skog som har noe større preg av naturskog. Død ved av gran og furu finnes spredt gjennom lokaliteten, men har sin største tetthet i kjerneområdene - spesielt i kjerneområde 1. Samlet sett er kontinuiteten i død ved dårlig.

Emtberget utgjør et forholdsvis lite område med gammelskogsfragmenter - hovedsakelig knyttet til eldre gran- og furuskog. Området er for det meste omgitt av yngre sterkt hogstpåvirket skog og arealer med hogstflater, myr og

vann. De viktigste naturverdiene er knyttet til skogarealene innenfor kjerneområdene. I disse områdene finner vi gammel granskog med gode forekomster av død ved på forholdsvis god bonitet. Gjennomgående har området middels grove eldre trær av både gran og furu. Naturverdiene finnes spredt i området også utenfor kjerneområdene og området danner en god helhet. Skogen er betydelig påvirket i tidligere tider og mangler i stor grad egenskaper som er typiske for gammel naturskog slik som kontinuitet i død ved og biologisk virkelig gamle bartrær. Artsmangfoldet er ikke spesielt rikt, i lokal sammenheng, og innslaget av nasjonalt sjeldne og rødlistede arter er beskjedent. Skogområdene i landskapet er sterkt preget av bestandsskogbruket, og særlig på god bonitet er gammelskogssandelen lav. Området er relativt lite i skogvernsammenheng, og noe av arealet er myrpartier og områder med lavere bonitet. Lokaliteten oppnår middels mangeloppfyllelse for mangelnaturtyper og generelle mangler i skogvernet (lavlandsskog på middels høy til høy bonitet). Lav mangeloppfyllelse for restaurering og utviklingspotensial. Totalt sett oppnår området middels mangeloppfyllelse. Emtberget har naturverdier knyttet til sørboreal gammel gran- og furuskog. Det er imidlertid svakheter knyttet til kontinuiteten av død ved og virkelig gamle trær. Totalt sett vurderes Emtberget å være lokalt viktig og gis en stjerne (*).

Rafjellet (Hedmark, Kongsvinger, 190 daa), verdi: *

Lenke til faktaark og bilder: <https://biofokus.no/narin/?nid=7662>

Sammendrag

Lokaliteten er registrert i september 2019 av Øivind Gammelmo (BioFokus). Rødlistekategorier følger 2015-utgaven for arter og 2018-utgaven for naturtyper. Metodikk for avgrensning og verdivurdering følger DN-håndbok 13, men tilpasset nyere faktaark utarbeidet i 2014. Området er kartlagt i forbindelse med naturfaglige registreringer av areal med mulig verne kvaliteter på Statskog SF sin grunn i Buskerud og Hedmark 2019. En stor del av kartleggingene for verneområder på Statskog SF sin grunn ble gjennomført i perioden 2003-2011, registreringene i 2019 er en supplering av disse. Undersøkelsesarealet omfatter et 750 daa stort område. Verneforslaget ligger på toppen Rafjellet som er en markant topp ca. 6,5 km øst for Brandval sentrum i Kongsvinger kommune i Innlandet fylke.

Topografien er preget av selve Rafjellet som er en markant topp på ca. 576 moh. Lisidene et stykke ned på nord- og østsiden er inkludert i verneforslaget og det samme er et slakere parti mot vest. I sør stopper avgrensningen omtrent midt i lisiden. Øst- og sørsiden er preget av bratte skrenter, mens terrenget i nord og vest er noe slakere. På topppartiet preges landskapet av små koller og noe bart fjell. Berggrunnen består av grannittisk gneis og løsmassene av humusdekke/tynt torvdekke over berggrunnen på toppen, noe torv og myr i vest og ellers av et tynt lag med morene. Hele undersøkelsesområdet ligger i mellomboreal vegetasjonssone (Mb) og i overgangsseksjonen (OC) med tanke på oseanitet.

Det meste av arealet i øst består av ung og åpen skog i tillegg til en del nyere hogstflater. Hogstflater finner man i området ved Norsætra, Norsætertjennet og Galtberget. Skogen ved Talatjernet er heller ikke spesielt gammel og her finnes det lite død ved og andre gammelskogselementer. Noe eldre granskog finnes i søkkene helt i nord. På myrpartiene mellom Talatjennet og Rafjellet er skogen også preget av skogbruk og det finnes få gammelskogselementer. Disse områdene er derfor i sin helhet utelatt fra verneforslaget. Verneforslaget omfatter derfor en mindre del av undersøkelsesområdet, hovedsakelig konsentrert rundt toppen av Rafjellet hvor verneforslaget følger grensene for undersøkelsesområdet. Et parti vest for toppen med noe mer påvirket skog og et parti på flaten nedenfor toppen i øst, som også består av mer påvirket skog, er tatt med for å danne en helhet i verneforslaget.

Hele området består av fattige vegetasjonstyper. Blåbærgranskog dominerer det meste av området, men ofte i en tørr utforming med spredt furu mot toppen. I enkelte søkk finnes noe fuktigere granskog. Enkelte steder har granskogen også preg av småbregnegranskog. Furuskogen er av bærlyngtypen og finnes spredt i området, samt er dominerende på toppen av Rafjellet. Furumyrskog dekker noe av arealet langs myrene. Myrvegetasjonen er fattig. Området har eldre skog som er mindre påvirket i nyere tid. Hele området er imidlertid sterkt preget av tidligere gjennomhogster og plukkhogster. I tillegg finnes det en kjøreveg for ATV i tilknytning til installasjonene og turisthytta på toppen av Rafjellet. Her er det også opparbeidet flere stier og rasteplasser. Virkelig gammel naturskog mangler. Det meste kan karakteriseres som eldre til halvgammel svak naturskog. Aldersspredninger er middels god og det samme gjelder sjiktningen. Skogen er dominert av eldre til halvgamle trær av middels dimensjoner. I tillegg finnes det større partier med yngre skog og impediment, dette gjelder i all hovedsak skogen på toppen og i den vestlige delen ned mot Rafjelljtjenna. Innenfor kjerneområdet finner man skog som har noe større preg av naturskog. Død ved av gran, samt noe furu og løvtrær finnes spredt i lokaliteten, men har sin største tetthet i kjerneområdet. Samlet sett er kontinuiteten i død ved dårlig.

Totalt er 2 rødlistearter påvist på lokaliteten (begge NT). Området oppfyller ingen generelle eller regionale mangler i skogvernet og er vurdert til å ikke ha kvaliteter som gjør at det oppnår mer enn ingen-lav mangeloppfyllelse.

Undersøkelsesområdet som helhet er sterkt påvirket av hogst og nye hogsttinnegrep i øst gjør at verneforslaget utgjør en relativt liten del av det totale arealet. Innenfor verneforslaget fremstår skogen som noe mindre påvirket og scorer middels på en rekke målte parametre som urørthet, mengde død ved, gamle bartrær, variasjon i vegetasjon/topografi og arrondering. Kontinuiteten i død ved er imidlertid dårlig. Andre svakheter ved området er mangel på virkelig gamle løvtrær, treslagsfordeling, mangel på rikere vegetasjonstyper og et begrenset utvalg av rødlistete og krevende arter knyttet til gammel skog. I tillegg er størrelsen på verneforslaget beskjedent. Området i grenseland mellom null og en stjerne. Samlet gis området én stjerne på grunn av kvaliteter knyttet til eldre granskog (*).

Gravaråsen-Mordartjern (Buskerud, Kongsberg, 4545 daa), verdi: ***

Lenke til faktaark og bilder: <https://biofokus.no/narin/?nid=7668>

Sammendrag

Gravaråsen-Mordartjern ligger i Åstraktene nord for Jondalen i Kongsberg kommune og strekker seg lengst nord over i Flesberg kommune. Arealet domineres av et topografisk nokså rolig kollelandskap med runde koller og åpne dalfører mellom. Landskapet drenerer i hovedsak mot sør. Spredt ligger små vann og myrer. Brattest er det i vestskeintene av Gravaråsen og i sørskeintene i Bertilskaret. Fattig granitt og gneis dominerer berggrunnen, lokalt knyttet til Gravaråsen også små innslag av rikere berggrunn. Løsmassedekket er tynt på kollene, noe mektigere langs dalførene.

Fattig furuskog dominerer arealet som helhet. Frodig lyng- og bærlyngskog er mest fremtredende, langs grunne eksponerte lisider også noe lavskog og knauskog. Rikere bærlyng kalklågurtskog inngår på små flekker sør på Gravaråsen. Svak lågurt-lågurtskog inngår også fragmentarisk på løsmasser. Blåbærskog med granddominans finnes langs enkelte søkk. Nord for Fossanåsen inngår et mindre brannfelt i eldre furuskog med stedvis avsvidd lyng- og bærlyngvegetasjon.

Skogstrukturen i området varierer mye, som følge av ulik produktivitet og påvirkningshistorikk. Landskapet er fragmentert, typisk med eldre furuskog på koller, med yngre og mer påvirket skog langs mer produktive dalganger. Den eldste furuskogen er avgrenset som kjerneområder. Typisk for den eldre furuskogen i kjerneområdene 1-11, er tidligere plukkhogget skog som i dag er preget av svakt fleraldrede og nokså glisne furuskoger med innslag av gamle trær og spredte keloelementer i form av gadd. Liggende død ved finnes mer fragmentarisk. Gamle brannspor er sett flere steder. Kjerneområdene 11-13, skiller seg ut med preg av gammel lavereliggende furuskog. I skrentene vest på Gravaråsen og over Bertilskaret i kjerneområde 11 og 13 finnes jevnt innslag av gamle furutrær på over 200-300 år, trolig enkelte opp mot 400 år. Skrentene huser også gammel søyleeiner, stedvis også osp og en lokalt rik forekomst av barlind. Død ved av furu er stedvis vanlig, både som stående og liggende, både som tynningsvirke, vindfall og keloelementer som generelt er sjeldent i lavlandet. Gamle brannspor er hyppig forekommende i hele skrenten. Kjerneområde 12 skiller seg ut med ferske brannspor i eldre furuskog etter brann for 4-5 år siden, også med brannspor på gamle ennå levende trær, samt avsvidd vegetasjon og forkullede kelolæger og gadd. Kombinert med at brannflaten ligger i lavereliggende og eksponert terreng, utgjør strukturene viktige nøkkelementer for mange sjeldne brannbegunstigede og varmekjære arter. Karakteristisk for produktive deler av Bertilskaret er innslaget av flere kjempefuru, totalt flere titalls, med fleraldret granskog under. Arealet er et forsøksbestand, og flere trær har brysthøydeomkrets på ca 250 cm, høyde over 30 meter og volum på 5-6 kubikkmeter, med alder på opp mot 250 år.

Det er pr i dag påvist 22 rødlistearter innen verneforslaget, de fleste knyttet til gammel furuskog. Det er videre et stort potensial for flere krevende arter, spesielt tilknyttet lavlandsfuruskogen med død ved innen kjerneområdene 11-13. Eksisterende funn, kombinert med stort potensial for flere rødlistede arter, også av høy truethetskategori, gir derfor høyeste verdivurdering for artsmangfold. De høyereliggende arealene har et mer begrenset potensial pr i dag. Av størst verdi og spesielt vektlagt i verdivurderingen er forekomstene av gammel lavlandsfuruskog innen de søndre kjerneområdene, da spesielt kjerneområdene 11-13. Disse huser en blanding av gammel furuskog, svært grov furuskog, dødvedrik furuskog og historisk og nylig brannpåvirket furuskog. Alle elementer som hver for seg er sjeldent i lavlandet (sørboreal sone), men spesielt sjeldent forekommende sammen i samme landskapsrom. Dette danner et spesielt godt grunnlag for et rikt artsmangfold av krevende lavlandsarter både pr i dag, og videre på lengre sikt. De høyereliggende arealene er pr i dag av midlere verneverdi, men viktig supplement for krevende naturskogsarter knyttet til furu på lang sikt. Verdien styrkes også av at verneforslaget ligger i en kjerneregion for gammel furuskog, fra Tinnsjøen i nord, via Follsjå-landskapet i Notodden, til Åstraktene rundt Kongsberg. Gravaråsen-Mordartjern utgjør dermed et viktig supplement av verneområder i denne regionen, spesielt tilskuddet av de lavereliggende, dødvedrike, produktive og brannpåvirkede arealene. Gravaråsen-Mordartjern vurderes på bakgrunn av dette som svakt nasjonalt verneverdig (***), der kjerneområder av lavlandsfuruskog av høy verdi er spesielt vektlagt og trekker opp verdien. Høy fragmentering og midlere verdier i høyereliggende deler av verneforslaget er negative trekk. Men yngre skog i landskapet kan med fordel skjøttes med kontrollert brann slik at også disse arealene får en viktig funksjon for krevende arter relativt raskt.

Av mangler i skogvernet fyller arealet først og fremst mangelen gammel furuskog med minst regional verdi, forøvrig dekker området areal med lavlandsskog, biologisk gammel skog, furuskog på høy bonitet, rikt artsmangfold (bl.a. brannbegunstigede insekter). Verneområdet huser over 2 km² med skog i sørboreal sone og kan karakteriseres som et storområde for høydelaget. (Framstad et al. 2017). Samlet vurderes mangeloppfyllelsen å være høy.

Lunnmyra (Hedmark, Sør-Odal, 0 daa), verdi: -

Lenke til faktaark og bilder: <https://biofokus.no/narin/?nid=7734>

Sammendrag

Det undersøkte området er 637 daa stort og ligger øst for Kuggerud på østsiden av Storsjøen i Sør-Odal kommune i Innlandet fylke og inngår i arbeidet med registreringer av skog på Statskog sine eiendommer.

Området ligger hovedsakelig i sørboreal vegetasjonssone, mens den østre delen ligger i mellomboreal vegetasjonssone. Området hører til overgangsseksjonen mellom kontinental og oseanisk vegetasjonssesjon 300-330 meter over havet. Vegetasjonen preges av fattige til intermediære skog- og myrtyper. Myrområdet består hovedsakelig av en mosaikk av fastmarkskog, myrkantskog, noe sumpskog, bekker/sig, åpne vannspeil og myrpartier. Skogen er i hovedsak dominert av gran i søkk og lavereliggende områder, mens furu dominerer på koller og partier med skrinne jordsmonn. Blåbærskog, bærlyngskog og fattige myrtyper dominerer som vegetasjonstype. I tillegg finnes det mindre partier med fattig sumpskog og småbregneskog.

Påvirkningen har vært hard over det meste av området gjennom flere generasjoner. Generelt finnes lite død ved og gamle trær. Selv skogen som er avgrenset som eldre på skogbruksplaner i området er ikke spesielt gammel. Mye av området bærer preg av forholdsvis nylig hogst eller er hogd siste tre tiår. Skogen er stedvis flersjiktet i de naturskogsne områdene, ellers forholdsvis homogen og ensjiktet.

Det ble gjort få funn av rødlistearter og signalarter som preferer eldre skogsmiljøer.

Lokaliteten skårer lavt på alle vurderte verdiparametere og vurderes derfor å ikke ha noen spesiell verneverdi (-).

Området skårer også totalt sett lavt på oppfyllelsen av mangler ved skogvernet.

Kværnøya (Hedmark, Rendalen, 0 daa), verdi: -

Lenke til faktaark og bilder: <https://biofokus.no/narin/?nid=7745>

Sammendrag

Lokaliteten er registrert i august 2019 av Øivind Gammelmo (BioFokus). Rødlistekategorier følger 2015-utgaven for arter og 2018-utgaven for naturtyper. Metodikk for avgrensning og verdivurdering følger DN-håndbok 13, men tilpasset nyere faktaark utarbeidet i 2014. Området er kartlagt i forbindelse med naturfaglige registreringer av areal med mulig vernekvalliteter på Statskog SF sin grunn i Buskerud og Hedmark 2019. En stor del av kartleggingene for verneområder på Statskog SF sin grunn ble gjennomført i perioden 2003-2011, registreringene i 2019 er en supplering av disse. Undersøkelsesarealet omfatter et 91 daa stort område elva Mistra øst for Åkrestrømmen i Rendalen.

Lokaliteten ligger noen kilometer nordøst for Åkrestrømmen sentrum, omtrent midt i Rendalen kommune, på nedsiden av Fv217. Topografien er relativt flat gjennom hele lokaliteten. I nord(øst) består området av deler av ei bratt lise (furskog) ned mot et småkupert flattere parti langs elva Mistra. Dette partiet fortsetter langs hele undersøkelsesområdet og er mer eller mindre småkupert hele veien. Et flattere parti helt ute ved elva omtrent midtveis har noe preg av eng. Flere flomløp graver seg gjennom lokaliteten parallelt med elveløpet og tømmes ut i elva igjen ved Kvernøyene. Bergrunnen består for det meste av sandstein, helt i øst kommer det inn granitt. Løsmassene består av elve- og bekkeavsetninger. Lokaliteten ligger i mellomboreal vegetasjonssone (Mb) og i svakt kontinental vegetasjonseksjon (C1).

Det er ikke foreslått noen forvaltningsavgrensning i dette området. Det meste av den nordlige delen av området består av et plantefelt av gran og resten av området består av flommarkskog med mindre naturverdier. Det er ikke avgrenset noen kjerneområder, men det er avgrenset ett område med en rødlistet naturtype.

Lokaliteten scorer lavt på de fleste målte parameterne med unntak av gamle løvtrær og variasjon i vegetasjon og treslag. Svakheter er knyttet til urørthet, mengde død ved og arter. Det tilbudte arealet vurderes å ikke ha betydelige biologiske verdier, heller ikke på lokalt nivå. Skogen er enskjett, ikke spesielt gammel og sterkt påvirket. Deler av skogen er preget av å være et plantefelt med gran. Det ikke avgrenset naturtypelokaliteter innenfor undersøkelsesområdet. Det er registrert et mindre areal med en rødlistet naturtype, flommarkskog (VU). Det er ikke registrert rødlistete eller særlig krevende arter i forbindelse med kartleggingen. Samlet scorer området lavt på alle målte parametere i henhold til metoden og vurderes på denne bakgrunn som uprioritert (-). Området oppfyller ingen generelle eller regionale mangler i skogvernet og er vurdert til å ikke ha kvaliteter som gjør at det oppnår mer enn ingen-lav mangeloppfyllelse.

Rudsætertjern (Hedmark, Kongsvinger, 2163 daa), verdi: *

Lenke til faktaark og bilder: <https://biofokus.no/narin/?nid=7772>

Sammendrag

Lokaliteten er registrert tidlig i oktober i 2019 av Øivind Gammelmo (BioFokus). Rødlistekategorier følger 2015-utgaven for arter og 2018-utgaven for naturtyper. Metodikk for avgrensning og verdivurdering følger DN-håndbok 13, men tilpasset nyere faktaark utarbeidet i 2014. Området er kartlagt i forbindelse med naturfaglige registreringer av areal med mulig vernekvalliteter på Statskog SF sin grunn i Buskerud og Hedmark 2019. En stor del av kartleggingene for verneområder på Statskog SF sin grunn ble gjennomført i perioden 2003-2011, registreringene i 2019 er en supplering av disse. Undersøkelsesarealet omfatter et 2.163 daa stort område.

Lokaliteten ligger ved Langholsberget ca. 5 km vest for Brandval sentrum i Kongsvinger kommune i Innlandet fylke. Topografien er preget av toppen Langholsberget (521 moh) i øst og Kringelsberget (ca. 497 moh) rett nord for dette. På sørvestsiden av Langholsberget er et mindre myrparti ved Langgardstjennet inkludert i undersøkelsesområdet. På østsiden er landskapet preget av et fuktig parti fra Rudsætertjennet i sør og via Godbakksskjærene lenger nord før dette området delvis dreneres ut i flere små bekker og sig nedover lia. Den østlige delen av undersøkelsesområdet faller slakt nedover lia fra Rudsætertjennet og mot et stykke vest for Ruds skjærene. Bergrunnen består av mylonittgneis og løsmassene preges av tynne løsmasselag og noe torv/myr. Hele undersøkelsesområdet ligger i mellomboreal vegetasjonssone (Mb) og i overgangsseksjonen (OC) med tanke på oseanitet.

Avgrensningen av verneforslaget følger grensene for undersøkelsesområdet. Noen steder betyr dette at areal med hogstflater og mer påvirket skog er inkludert i verneforslaget. Dette er gjort for å binde sammen naturverdiene i området og danne en helhet. Arronderingen er god og inkluderer det meste av eldre skog. Noe eldre skog sør for undersøkelsesområdet kunne vært vurdert å tatt med.

Gubbeskjegg *Alectoria sarmentosa* (NT) ble registrert flere steder i lokaliteten. I tillegg ble det registrert duftskinn *Cystostereum murrayi* på læger av gran. Det ble ellers ikke registrert andre spesielle, sjeldne eller kravfulle arter i forbindelse med kartleggingen. Potensialet for ytterligere funn av slike arter i området vurderes som lite til middels. Rudsætertjern utgjør et middels stort område med gammelskogsfragmenter - hovedsakelig knyttet til eldre granskog. Området er for det meste omgitt av yngre sterkt hogstpåvirket skog og arealer med hogstflater og myr. De viktigste naturverdiene er knyttet til fragmentene med eldre granskog som finnes spredt i lokaliteten. I disse områdene finner vi gammel granskog med noe forekomster av død ved på forholdsvis god bonitet. Gjennomgående har området middels grove eldre trær av hovedsakelig gran. Naturverdiene finnes spredt i området og området danner en god helhet. Skogen er betydelig påvirket i tidligere tider og mangler i stor grad egenskaper som er typiske for gammel naturskog slik som kontinuitet i død ved og biologisk virkelig gamle bartrær. Artsmangfoldet er ikke spesielt rikt og innslaget av nasjonalt sjeldne og rødlistede arter er svært beskjedent. Skogområdene i landskapet

er sterkt preget av bestandsskogbruket, og særlig på god bonitet er gammelskogssandelen lav. Området er middels stort i skogvernsammenheng, og en god del av arealet er myrpartier og områder med lavere bonitet. Rudsætertjern har naturverdier knyttet til mellomboreal eldre granskog. Det er imidlertid svakheter knyttet til kontinuiteten av død ved, artsmangfold og virkelig gamle trær. Totalt sett vurderes Rudsætertjern å være lokalt viktig og gis en stjerne (*). Området oppfyller ingen generelle eller regionale mangler i skogvernet og er vurdert til å ikke ha kvaliteter som gjør at det oppnår mer enn ingen-lav mangeloppfyllelse. Området ligger delvis på noe høyere bonitet og vurderes å ha noe potensial for restaurering og utviklingspotensial. Samlet vurderes mangeloppfyllelsen å være lav.

Skjærberget-Nysæterberget (Hedmark, Rendalen, 2650 daa), verdi: ***

Lenke til faktaark og bilder: <https://biofokus.no/narin/?nid=7784>

Sammendrag

Lokaliteten er registrert i august 2019 av Øivind Gammelmo (BioFokus) i forbindelse med ordningen frivillig vern. Rødlistekategorier følger 2015-utgaven for arter og 2018-utgaven for naturtyper. Metodikk for avgrensning og verdivurdering følger DN-håndbok 13, men tilpasset nyere faktaark utarbeidet i 2014. Området er kartlagt i forbindelse med naturfaglige registreringer av areal med mulig vernekvalliteter på Statskog SF sin grunn i Buskerud og Hedmark 2019. En stor del av kartleggingene for verneområder på Statskog SF sin grunn ble gjennomført i perioden 2003-2011, registreringene i 2019 er en supplering av disse. Undersøkelsesarealet omfatter et 5.749 daa stort område. Lokaliteten ligger ved Skjærberget ca. 5 km øst for Sjølisand ved Storsjøen i Rendalen kommune i Innlandet fylke.

Topografien domineres av fjellet Skjærberget som ligger sentralt i undersøkelsesområdet. Selve toppen består av bart fjell og utgjør en forholdsvis stor del av arealet. På østsiden er terrenget bratt og preget av tunge granskogslirer som er mer eller mindre påvirket av hogster. I sør preges landskapet av en bratt og skogkledd lise ned til de to markante myrpartiene Søndre Skjærbergsmyra og Bjønnaldsmyra. Ved Bjønnaldsmyra er landskapet småkupert og preget av fuktige sig og bekker. Ved Søndre Skjærbergsmyra er landskapet noe roligere og tørrere. I vest preges landskapet av ei slakt hellende og skogkledd lise som etterhvert innehar flere fuktige sig og bekker. Etterhvert går området her over i sterkt hogstpåvirket sok og dette arealet er også utelatt fra verneforslaget. Litt lengre nord finner vi Nysætra. Her smalner området inn og har finner vi også ei helt fersk hogstflate. Skogen her ble hugget samtidig som registreringen ble foretatt. En veg danner nordgrensen for verneforslaget. Herfra er landskapet slakt hellende opp til Østre Nysæteråsen. Området deles her nesten i to av en ny hogstflate på nordsiden. Skogområdet ved Nysæteråsen er utelatt fra verneforslaget. Her består skogen av mer åpen og yngre furuskog. En del myrpartier i et småkupert landskap finnes også. Berggrunnen på toppen av Skjærberget og et parti ved Nysætra består av sandstein og kvartsitt, mens resten av berggrunnen i området består av Vardalsandstein. Løsmassene består for det meste av usammenhengende eller tynne dekker av morenemateriale, noen steder med berg i dagen. Det finnes også mindre partier med torv og myr. Hele lokaliteten ligger i mellomboreal vegetasjonsone (Mb) og hører til overgangsseksoen med tanke på oseanitet.

Verneforslaget som er avgrenset utgjør litt over halvparten av undersøkelsesområdet og består av 2.650 daa. Avgrensningen har hatt som fokus å fange opp kjerneområdene og et mest mulig helhetlig landskapsrom mellom disse. Spesielt der det finnes skog med utviklingspotensial er dette tatt med. Dette gjelder i hovedsak på vestsiden av Skjærberget. Samtidig har større ferske hogstflater, plantefelt av gran, ungsog og veier i størst mulig grad tatt ut av verneforslaget, spesielt slike som ligger mer perifert i forhold til kjerneområdene. Dette har også ført til at områder ved Nysæteråsen har falt utenfor verneforslaget. En alternativ grense hvor dette arealet er tatt med er gitt. Det vurderes i første omgang at området ikke tilfører verneforslaget annet enn et større areal og noe mer furuskog. Avgrensningen omfatter det meste av gammel skog i området ved og rundt Skjærberget og arronderingen vurderes således som godt. Man kunne tenke seg at man kunne inkludert noe areal med eldre skog sør for undersøkelsesområdet.

Vegetasjonen ved Skjærberget er i hovedsak todelt. De høyereliggende fjellskogene er overvegende fattige, med unntak av noe rikere skog i kjerneområde 2. Denne skogen domineres av blåbærgranskog med gran som dominerende treslag og noe krattskog av bjørk. Furu opptreer mer sparsomt. Skogen nærmest fjellet er glissen, mens skogen i øvre deler ellers fremstår som nokså tett og typisk fjellgranskog. Her kan man se typiske graner formet som gulerøtter - tykke ved basis og raskt avsmalnene. Skogen er flersjiktet. Det finnes også enkelte mindre myrpartier i tillegg til den noe større Nordre Skjærbergsmyra.

Lisidene har et litt annet preg med delvis rikere skog hvor det også kommer inn høgstaudegranskog. dette gjelder i hovedsak skogareal utenfor undersøkelsesområdet og lenger ned i lisidene, men enkelte partier kommer også inn lenger oppe. Blåbærskog dominerer også det meste av skogen innenfor de nederste delene av undersøkelsesområdet.

Den fjellnære skogen er gjennomgående lite påvirket og i partier har den preg av å være urskogsnaer. Virkelig urskog finnes nok ikke selv om deler av kjerneområdene er ganske nærmere denne statusen. Innenfor verneforslaget er skogen forholdsvis lite påvirket av nyere inngrep, mens de andre delene av undersøkelsesområdet og arealet utenfor dette er sterkt påvirket. Innenfor verneforslaget finnes det til dels store mengder med død ved i forskjellige nedbrytningsstadier - hovedsakelig av gran. Død ved finnes både som læger og gadd - hvor læger dominerer. Dimensjonene på død ved varierer og kontinuiteten i død ved vurderes som godt. Best kontinuitet er det innenfor kjerneområdene.

Totalt er 7 ulike rødlistearter, alle nær truet, registrert i området. Det er et moderat potensial for funn av flere krevende lav og sopp. Funnene av rødlistearter og andre krevende arter er i hovedsak gjort i kjerneområdene, med unntak av gubbeskjegg som finnes spredt i nesten hele området.

Lokaliteten er et verdifullt og godt arrondert område beliggende i mellomboreal sone. Arealet innenfor verneforslaget fremstår som urørt og har lite påvirkning fra nyere tids inngrep. Det finnes også generelt sett få spor etter tidligere tiders hogster innenfor verneforslaget. Området har stor topografisk variasjon og areal. Lokaliteten scorer middels høyt på mengde død ved, kontinuitet av død ved, gamle bartrær, variasjon i vegetasjon og artsmangfold. Svakheter

ved området er gamle løvtrær, treslagsfordeling og rikhet. Samlet vurderes området som viktig og gis tre stjerner (**).

Sveinsbufjellet nordøst (Buskerud, Kongsberg, 1523 daa), verdi: **

Lenke til faktaark og bilder: <https://biofokus.no/narin/?nid=7808>

Sammendrag

Sveinsbufjellet nordøst er en utvidelse av eksisterende verneområde Skrim-Sauherad fjella og ligger sør for Kolsjø, lengst vest i Kongsberg kommune. Avgrenset areal består i hovedsak av et rolig kollelandskap med flere små tjern og myrer. Noe mer markert og bratt topografi inngår lengst vest mot Helvetesdalen, der lisidene stedvis er bratte og opprevet. Bl.a. finnes det her enkelte bratte vestvendte stup og skrenter. Fattig granitt og gneis dominerer berggrunnen. Løsmassedekket er tynt på kollene, noe mektigere langs dalførene.

Fattig furuskog dominerer arealet som helhet. Frodig lyng- og bærlyngskog er mest fremtredende. Dette står i mosaikk med med stedvis gran og barblandingsskog på noe friskere/rikere mark. Hovedsaklig som blåbærskog, men i skrentene mot Helvetesdalen også lokalt noe svak lågurt/lågurtmark. Myrene i området er fattige.

Skogstrukturen i området er nokså ensartet. Foruten enkelte kiler med ungskog i dalsøkk inn fra nord, er området dominert av gammelskog. Hovedsaklig glissen fleraldret naturskog, preget av tidligere gjennomhogster. Furuskogen har spredte nøkkelelementer i form av gamle trær, grove trær, stående død ved av kelotypen, stedvis også liggende død ved. Størst andel (men likevel spredt) død ved av furu finnes innenfor kjerneområde 1 og 2, som også viser til en viss kontinuitet i både stående og liggende død ved. Øvrig inngår liggende død ved kun enkeltvis. Brannspor på kelolementer finnes spredt i hele området og vitner om tidligere brannpåvirkning. Granskogen virker jevnt over yngre enn furuskogen og har økt i tetthet etter tidligere uthogster av furu og/eller brann. Granskogen er typisk nokså tett, svakt fleraldret og sjiktet, med noe fersk død ved. Flere steder ses grove stubber, grove enkelttrær og dødvedrester etter tidligere grov furuskog på disse arealene.

Det er pr i dag påvist 18 rødlistearter innen verneforslaget, der 12 er knyttet til gammel furuskog. Potensialet for flere rødlistede arter regnes som noe begrenset pr i dag, men enkelte rødlistede vedboende sopp kan være oversett. Av størst interesse var ett funn av den krevende og sjeldne taigahvitkjuke (EN) på en grov kelolåg. Dette er pr i dag landets sørligste funn av arten, som har tyngdepunkt i kontinental urskogsnaer furuskog.

Sveinsbufjellet nordøst utgjør en viktig utvidelse av det eksisterende Skrim og Sauherad fjella naturreservat, både i forhold til naturverdier og arrondering. Sveinsbufjellet nordøst supplerer det eksisterende reservatet med mer lavereliggende og produktiv skog under 600 m, samt tilfører flere viktige kjerneområder som huser krevende gammelskogsarter. Verdien styrkes også av at verneforslaget ligger i en kjerneregion for gammel furuskog, fra Tinnsjøen i nord, via Follsja-landskapet i Notodden, til Åstraktene rundt Kongsberg. Sveinsbufjellet nordøst vurderes på bakgrunn av dette isolert sett som sterkt regionalt verneverdig (**), men det må understrekes at arealet er en utvidelse av et større verneområde av nasjonal verdi (***).

Av mangler i skogvernet fyller arealet først og fremst mangelen gammel furuskog med minst regional verdi, forøvrig dekker området manglene biologisk gammel skog, furuskog på høy bonitet, rikt arts mangfold (ved innslag av svært sjelden art) i ulik grad (Framstad et al. 2017). Samlet vurderes mangeloppyllelsen å være middels.

Norsæterberget (Hedmark, Kongsvinger, 300 daa), verdi: *

Lenke til faktaark og bilder: <https://biofokus.no/narin/?nid=7890>

Sammendrag

Lokaliteten er registrert i september 2019 av Øivind Gammelmo (BioFokus). Rødlistekategorier følger 2015-utgaven for arter og 2018-utgaven for naturtyper. Metodikk for avgrensning og verdivurdering følger DN-håndbok 13, men tilpasset nyere faktaark utarbeidet i 2014. Området er kartlagt i forbindelse med naturfaglige registreringer av areal med mulig verne kvaliteter på Statskog SF sin grunn i Buskerud og Hedmark 2019. En stor del av kartleggingene for verneområder på Statskog SF sin grunn ble gjennomført i perioden 2003-2011, registreringene i 2019 er en supplering av disse. Undersøkelsesarealet omfatter et 460 daa stort område.

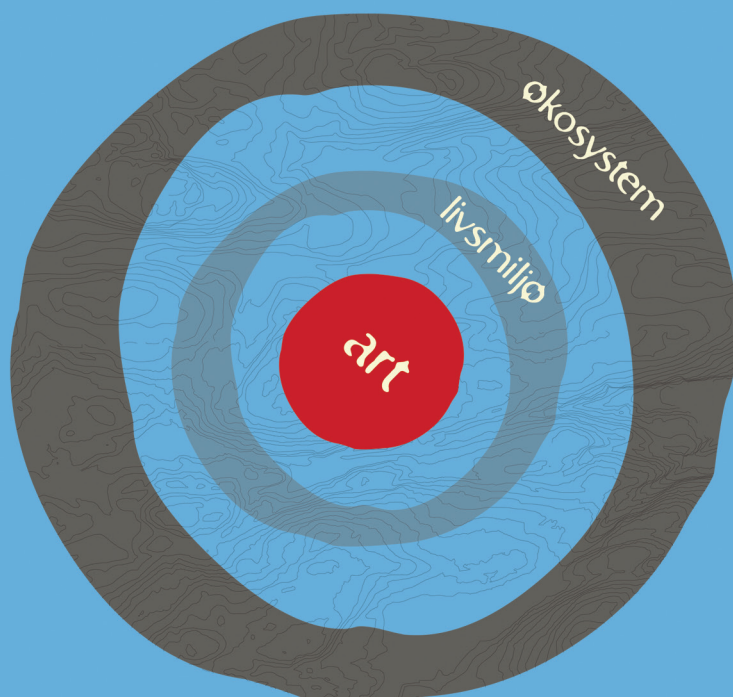
Området preges av de to toppene Norsæterberget (497 moh) i sør og Østre Vassåsen (492 moh) i nord. Mellom disse åsene finner vi et fuktigere søkk som preges av Søndre Rogndalsmyra sentralt i undersøkelsesområdet. Nordvest for denne myra finner vi et parti med fuktig granskog som munner ut i et annet myrområde rett utenfor verneforslaget på østsiden av Vestre Vassåsen. Ellers finner vi slisider på alle sider av området som enten er skogkledde eller består av hogstflater.

Avgrensingen følger i all hovedsak grensene til undersøkelsesområdet. Unntaket er i sør hvor mer hogstpåvirket og ung skog er utelatt fra verneforslaget. I øst grenser området til relativt nye og helt ferske hogstflater. I sør mot yngre og mer påvirket skog. I vest og nord grenser området til hogstflater av varierende alder. Avgrensingen fanger opp de restene av gammel skog som finnes i området Norsæterberget og Østre Vassåsen.

Vegetasjonen preges av fattige til intermediære skog- og myrtyper. Myrområdene består hovedsakelig av en mosaikk av fastmarkskog, myrkantskog, noe sumpskog, bekker/sig, åpne vannspeil og større myrpartier. Skogen er i hovedsak dominert av gran i søkk og lavereliggende områder, mens furu dominerer på koller og partier med skinnere jordsmonn. Blåbærskog, bærlyngskog og fattige myrtyper dominerer som vegetasjonstype. I tillegg finnes det mindre partier med fattig sumpskog. Skogstrukturen er forholdsvis ensartet. I søkk og enkelte rester spredt i landskapet dominerer gammelskog av gran. Denne består hovedsakelig av glissen fleraldret naturskog, preget av tidligere gjennomhogster. Furuskogen på toppene har få og spredte nøkkelelementer. Død ved finnes sparsomt og spredt og hovedsakelig innenfor kjerneområdene med eldre granskog. Kontinuiteten i død ved er gjennomgående lav. Enkelte brannspor på furugadd finnes nord i området ved Østre Vassåsen. Granskogen er stedvis noe tettere og mer sjiktet.

Det er kun registrert én rødlistet art (1 NT). Potensialet for ytterligere rødlistete eller krevende arter knyttet til gammel granskog vurderes som middels.

Innenfor verneforslaget fremstår skogen som mindre påvirket enn skogen utenfor og scorer middels på en rekke målte parametre som urørthet, mengde død ved, gamle bartrær, variasjon i vegetasjon/topografi, størrelse og arrondering. Kontinuiteten i død ved er imidlertid dårlig. Andre svakheter ved området er mangel på virkelig gamle løvtrær, treslagsfordeling, mangel på rikere vegetasjonstyper og et begrenset utvalg av rødlistete og krevende arter knyttet til gammel skog. Området i grenseland mellom null og en stjerne. Samlet gis området én stjerne på grunn av kvaliteter knyttet til eldre granskog (*). Området scorer middels høyt på mangelnaturtyper og generelle mangler i skogvernet. Svakheterne ligger i lav mangeloppfyllelse i restaurerings- og utviklingspotensiale.

BioFokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. BioFokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir to digitale rapportserier som heter BioFokus-rapport og BioFokus notat,
<http://www.biofokus.no/Publikasjoner/publikasjoner.htm>